

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 6 februari 2023
(OR. en)

6086/23

**Interinstitutionellt ärende:
2023/0022(NLE)**

**PI 10
AGRI 43**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	6 februari 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2023) 54 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om ändring av rådets beslut (EU) 2019/1754 om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar

För delegationerna bifogas dokument – COM(2023) 54 final.

Bilaga: COM(2023) 54 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.2.2023
COM(2023) 54 final

2023/0022 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ändring av rådets beslut (EU) 2019/1754 om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Genom Lissabonöverenskommelsen om skydd för ursprungsbeteckningar och deras internationella registrering från 1958 inrättades en särskild union (*den särskilda unionen*) inom ramen för unionen för industriellt rättsskydd, som inrättades genom konventionen för skydd av den industriella äganderätten, undertecknad i Paris den 20 mars 1883 (*Pariskonventionen*). De avtalsslutande parterna är skyldiga att på sina territorier skydda de andra avtalsslutande parternas ursprungsbeteckningar för produkter som är erkända och skyddade i den egenskapen i ursprungslandet och registrerade hos den internationella byrån vid Wipo, om de inte inom ett år efter ansökan om registrering förklarar att de inte kan bevilja skydd.

Lissabonöverenskommelsen sågs över från 2009 till 2015. Syftet var att i) vidareutveckla ramen, ii) införa bestämmelser om att Lissabonsystemet även gäller geografiska beteckningar och iii) göra det möjligt för mellanstatliga organisationer som EU att ansluta sig. Wipos diplomatkonferens hölls i Genève den 11–21 maj 2015. Vid konferensen antogs Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar (nedan kallad *Genèveakten*) den 20 maj 2015.

Den 27 juli 2018 lade kommissionen fram ett förslag till rådets beslut om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten (COM(2018) 350 final), på grundval av artikel 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) och artikel 218.6 a i EUF-fördraget. Med beaktande av Europeiska unionens exklusiva befogenhet vad gäller förhandlingarna om denna akt föreslogs i förslaget att endast Europeiska unionen skulle ansluta sig till den.

Den 15 mars 2019 översände rådet ett utkast till rådets beslut om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten till Europaparlamentet, i vilket det fastställdes att samtliga medlemsstater som så önskar bemyndigas att ansluta sig till Genèveakten jämsides med unionen. Den 16 april 2019 godkände Europaparlamentet utkastet till beslut.

Eftersom kommissionen inte stödde utkastet antog rådet enhälligt beslut (EU) 2019/1754 den 7 oktober 2019, i enlighet med artikel 293.1 i EUF-fördraget.

I artikel 3 i beslut (EU) 2019/1754 föreskrivs följande:

”De medlemsstater som så önskar, bemyndigas härmed att, jämsides med [Europeiska] unionen, ratificera eller ansluta sig till, enligt vad som är tillämpligt, Genèveakten i [Europeiska] unionens intresse och med fullständig respekt för dess exklusiva befogenhet.”

I artikel 4.1 i samma beslut föreskrivs följande:

”I den särskilda unionen ska [Europeiska] unionen och alla medlemsstater som ratificerar eller ansluter sig till Genèveakten i enlighet med artikel 3 i detta beslut företrädas av kommissionen i enlighet med artikel 17.1 i EU-fördraget. [Europeiska] Unionen ska ansvara för att säkerställa utövandet av rättigheterna och fullgörandet av skyldigheterna för [Europeiska] unionen och de medlemsstater som ratificerar eller ansluter sig till Genèveakten i enlighet med artikel 3 i detta beslut.”

I en förklaring som förts in i rådets protokoll angående antagandet av det beslutet ifrågasatte kommissionen möjligheten att bemyndiga samtliga medlemsstater i EU som så önskade att, jämsides med Europeiska unionen, ratificera eller ansluta sig till Genèveakten, men uppgav också att den hade varit beredd att godta att de sju medlemsstater som sedan länge var parter i Lissabonöverenskommelsen och som redan hade registrerat ett stort antal immateriella rättigheter enligt denna överenskommelse hade rätt att ansluta sig till Genèveakten i Europeiska unionens intresse.

Europeiska unionen deponerade sitt anslutningsinstrument till Genèveakten den 26 november 2019, vilket innebar att antalet parter var fem och att det därmed kunde träda i kraft. Genèveakten trädde i kraft tre månader senare den 26 februari 2020.

Den 17 januari 2020 väckte kommissionen talan enligt artikel 263 i EUF-fördraget om delvis ogiltigförklaring av beslut (EU) 2019/1754. Kommissionen väckte talan mot rådets beslut vid domstolen på den huvudsakliga grunden att rådet hade åsidosatt principen om tilldelade befogenheter och kommissionens initiativrätt. Kommissionen begärde att domstolen skulle ogiltigförklara beslut (EU) 2019/1754 i den mån det bemyndigade samtliga medlemsstater att ansluta sig till Genèveakten, men den begärde också att domstolen skulle låta beslutets verkningar bestå för de sju medlemsstater som redan är parter i Lissabonöverenskommelsen. Dessa medlemsstater skulle annars förlora den rätt till prioritet som är kopplad till de ursprungsbeteckningar som redan registrerats i deras namn inom ramen för Lissabonöverenskommelsen.

Domstolen avkunnade sin dom den 22 november 2022. Domstolen följde i huvudsak kommissionens resonemang och generaladvokatens förslag till avgörande av den 19 maj 2022. Domstolen medgav bland annat i sakprövningen att det är nödvändigt att upprätthålla ancienniteten och kontinuiteten i skyddet för ursprungsbeteckningar som registrerats enligt Lissabonöverenskommelsen i de sju medlemsstater som redan är parter i överenskommelsen, i enlighet med principen om lojalt samarbete mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna i artikel 4.3 i EUF-fördraget, framför allt för att skydda förvärvade rättigheter som följer av dessa nationella registreringar.

Domstolen ogiltigförklarade artikel 3 och, i den mån den hänvisar till medlemsstaterna, artikel 4 i beslut (EU) 2019/1754 av den 7 oktober 2019 om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten.

Domstolen förklarade att verkningarna av de ogiltigförklarade delarna av beslut (EU) 2019/1754 skulle bestå, men endast i den del de avser medlemsstater som redan innan den dag då domen avkunnades hade använt sig av bemyndigandet i artikel 3 i det beslutet för att, jämsides med Europeiska unionen, ratificera eller ansluta sig till Genèveakten, till dess att ett nytt beslut av rådet träder i kraft, vilket bör ske inom en rimlig tidsfrist på högst sex månader räknat från den dagen.

Det är därför nödvändigt att inom sex månader anta ändringar av beslut (EU) 2019/1754 så att de medlemsstater som är parter i Lissabonöverenskommelsen också kan bli parter i Genèveakten, för att säkerställa att de kan behålla den rätt till prioritet som är kopplad till de ursprungsbeteckningar som redan registrerats i deras namn inom ramen för Lissabonöverenskommelsen.

Detta förslag innehåller de föreslagna ändringarna.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

För jordbruksprodukter har EU inrättat enhetliga och heltäckande system för skydd av geografiska ursprungsbeteckningar för vin (1970), spritdrycker (1989), aromatiserade viner (1991) och andra jordbruksprodukter och livsmedel (1992). Genom dessa system omfattas skyddade namn på de ingående produkterna av ett långtgående skydd i hela EU genom ett enda ansökningsförfarande. De centrala bestämmelserna återfinns för närvarande för vin i förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013, för spritdrycker i förordning (EU) 2019/787 av den 17 april 2019 och för jordbruksprodukter och livsmedel samt aromatiserade viner i förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är förenligt med EU:s allmänna politik för att främja och förbättra skyddet för geografiska beteckningar genom bilaterala, regionala och multilaterala avtal.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Med beaktande av fördragets sakinnehåll bör rådets beslut grunda sig på artiklarna 207 och 218.6 a v i EUF-fördraget.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Enligt artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen gäller inte subsidiaritetsprincipen på de områden där EU har exklusiv befogenhet.

- **Proportionalitetsprincipen**

De föreslagna ändringarna är nödvändiga för att upprätthålla ancienniteten och kontinuiteten i skyddet för ursprungsbeteckningar som registrerats enligt Lissabonöverenskommelsen i de sju medlemsstater som redan är parter i överenskommelsen, i enlighet med principen om lojalt samarbete mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna i artikel 4.3 i EUF-fördraget, för att skydda förvärvade rättigheter som följer av dessa nationella registreringar.

- **Val av instrument**

Ett rådsbeslut om ändring av beslut (EU) 2019/1754 är det lämpliga rättsliga instrumentet, med avseende på artikel 28 (Tillträde till denna akt) i Genèveakten. Med beaktande av fördragets sakinnehåll bör rådets beslut om ändring grunda sig på artiklarna 207 och 218.6 i EUF-fördraget.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Färdplanen om EU:s anslutning till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar offentliggjordes den 21 december 2017, och de berörda parterna kunde lämna synpunkter fram till den 18 januari 2018. Åtta synpunkter inkom.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Ej tillämpligt.

- **Konsekvensbedömning**

Enligt riktlinjerna för bättre lagstiftning bör en konsekvensbedömning utföras endast när det behövs, vilket bedöms från fall till fall. I princip krävs ingen konsekvensbedömning om kommissionen har få eller inga alternativ. Så är fallet här, eftersom domstolens dom av den 22 november 2022 kräver snabba åtgärder för att anta ett rådsbeslut om ändring av rådets beslut (EU) 2019/1754 som skyddar de berörda medlemsstaternas rättigheter.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Unionens anslutning till Genèveakten bidrar till efterlevnaden av artikel 17.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, där det föreskrivs att immateriell egendom ska vara skyddad.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Ej tillämpligt.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Ej tillämpligt.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Ej tillämpligt.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ändring av rådets beslut (EU) 2019/1754 om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207 jämförd med artikel 218.6 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets godkännande, och
av följande skäl:

- (1) Lissabonöverenskommelsen om skydd för ursprungsbeteckningar och deras internationella registrering av den 31 oktober 1958 (*Lissabonöverenskommelsen*) är ett fördrag som förvaltas av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo). Genom Lissabonöverenskommelsen inrättades en särskild union (*den särskilda unionen*) inom ramen för unionen för industriellt rättsskydd. Den är öppen för parter i Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten. De avtalsslutande parterna är skyldiga att på sina territorier skydda de andra avtalsslutande parternas ursprungsbeteckningar för produkter som är erkända och skyddade i den egenskapen i ursprungslandet och registrerade hos den internationella byrån vid Wipo, om de inte inom ett år efter ansökan om registrering förklarar att de inte kan bevilja skydd.
- (2) Sju medlemsstater är parter i Lissabonöverenskommelsen: Bulgarien, Tjeckien, Frankrike, Italien, Ungern, Portugal och Slovakien. Unionen är själv inte part i Lissabonöverenskommelsen, eftersom endast länder kan ansluta sig till den.
- (3) Efter en översyn av Lissabonöverenskommelsen antogs Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar (*Genèveakten*) den 20 maj 2015 vid Wipos diplomatkonferens. Genèveakten utvidgar skyddet för ursprungsbeteckningar till alla geografiska beteckningar och gör det möjligt för mellanstatliga organisationer att bli avtalsslutande parter.
- (4) I sin dom av den 25 oktober 2017¹ ansåg domstolen att förhandlingarna om Genèveakten omfattas av den exklusiva befogenhet som artikel 3.1 EUF-fördraget tillerkänner Europeiska unionen inom den i artikel 207.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) avsedda gemensamma handelspolitiken.
- (5) Den 27 juli 2018 lade kommissionen fram ett förslag till rådets beslut om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten², på grundval av artiklarna 207 och 218.6 a i

¹ Domstolens dom av den 25 oktober 2017, kommissionen/rådet (Reviderad Lissabonöverenskommelse), C-389/15, ECLI:EU:C:2017:798.

² COM(2018) 350 final.

EUF-fördraget. Med beaktande av unionens exklusiva befogenhet vad gäller förhandlingarna om denna akt föreslogs i förslaget att endast unionen skulle ansluta sig till den.

- (6) Den 7 oktober 2019 antog rådet enhälligt beslut (EU) 2019/1754³ om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten, i enlighet med artikel 293.1 i EUF-fördraget. Genom artikel 3 i det beslutet bemyndigas de medlemsstater som så önskar att ratificera eller ansluta sig till Genèveakten jämsides med unionen. I artikel 4 i beslutet föreskrivs att i den särskilda unionen företräds unionen och de medlemsstater som har ratificerat eller anslutit sig till Genèveakten av kommissionen i enlighet med artikel 17.1 i EU-fördraget. I artikel 4 föreskrivs även att unionen ansvarar för att säkerställa utövandet av rättigheterna och fullgörandet av skyldigheterna för unionen och de medlemsstater som ratificerar eller ansluter sig till Genèveakten.
- (7) I en förklaring som förts in i rådets protokoll angående antagandet av beslut (EU) 2019/1754 ifrågasatte kommissionen möjligheten att bemyndiga samtliga medlemsstater att ratificera eller ansluta sig till Genèveakten jämsides med unionen. Kommissionen uppgav dock också att den hade varit beredd att godta att de sju medlemsstater som är parter i Lissabonöverenskommelsen och som redan har registrerat ett stort antal immateriella rättigheter enligt denna överenskommelse hade rätt att ansluta sig till Genèveakten i unionens intresse.
- (8) Genèveakten trädde i kraft den 26 februari 2020, tre månader efter det att unionen deponerat sitt anslutningsinstrument, vilket innebar att antalet parter var fem och att det därmed kunde träda i kraft.
- (9) Den 17 januari 2020 väckte kommissionen talan enligt artikel 263 i EUF-fördraget om delvis ogiltigförklaring av beslut (EU) 2019/1754. Kommissionen väckte talan mot det beslutet vid domstolen på den huvudsakliga grunden att rådet hade åsidosatt principen om tilldelade befogenheter och kommissionens initiativrätt; den andra grunden avser ett åsidosättande av artiklarna 2.1 och 207 i EUF-fördraget samt motiveringsskyldigheten.
- (10) Kommissionen begärde att domstolen skulle ogiltigförklara beslut (EU) 2019/1754 i den mån det bemyndigade samtliga medlemsstater att ansluta sig till Genèveakten, men den begärde också att domstolen skulle låta beslutets verkningar bestå för de sju medlemsstater som redan är parter i Lissabonöverenskommelsen. Att förlora den rätt till prioritet som är kopplad till de ursprungsbeteckningar som redan registrerats av dessa medlemsstater inom ramen för Lissabonöverenskommelsen skulle strida mot unionens intresse.
- (11) Domstolen avkunnade sin dom den 22 november 2022⁴. Domstolen ogiltigförklarade artikel 3 och, i den mån den hänvisar till medlemsstaterna, artikel 4 i beslut (EU) 2019/1754.
- (12) Domstolen medgav dock i domen att det är nödvändigt att upprätthålla ancienniteten och kontinuiteten i skyddet för ursprungsbeteckningar som registrerats enligt Lissabonöverenskommelsen i de sju medlemsstater som redan är parter i överenskommelsen. Domstolen förklarade därför att verkningarna av de ogiltigförklarade delarna av beslut (EU) 2019/1754 skulle bestå för medlemsstater som

³ Rådets beslut (EU) 2019/1754 av den 7 oktober 2019 om Europeiska unionens anslutning till Genèveakten (EUT L 271, 24.10.2019, s. 12).

⁴ Domstolens dom av den 22 november 2022, kommissionen/rådet, C-24/20, ECLI:EU:C:2022:911.

redan hade använt sig av bemyndigandet för att ratificera eller ansluta sig till Genèveakten, till dess att ett nytt beslut av rådet träder i kraft, vilket bör ske inom en rimlig tidsfrist på högst sex månader.

- (13) Med beaktande av unionens exklusiva befogenhet och unionens möjlighet att ansluta sig till Genèveakten är det endast under strikt motiverade och exceptionella omständigheter som medlemsstaterna, så länge som detta är vederbörligen motiverat, kan bemyndigas att jämsides med unionen ansluta sig i unionens intresse, och en sådan anslutning måste förbli funktionellt begränsad.
- (14) I artikel 11 i förordning (EU) 2019/1753⁵ föreskrivs övergångsbestämmelser för ursprungsbeteckningar som har sitt ursprung i en av medlemsstaterna som redan har registrerats enligt Lissabonöverenskommelsen. På grundval av dessa bestämmelser meddelade de sju medlemsstater som är parter i Lissabonöverenskommelsen kommissionen den 14 november 2022 om sitt val att begära internationell registrering enligt Genèveakten av ursprungsbeteckningar som redan har registrerats inom ramen för Lissabonöverenskommelsen.
- (15) Beslut (EU) 2019/1754 bör därför ändras för att, med fullständig respekt för unionens exklusiva befogenhet, bemyndiga de sju medlemsstater som var parter i Lissabonöverenskommelsen före Genèveakten att också ratificera eller ansluta sig till Genèveakten, i den strikta utsträckning som detta är nödvändigt för att i unionens intresse bevara den rätt till prioritet som är kopplad till de ursprungsbeteckningar som redan registrerats av dessa medlemsstater inom ramen för Lissabonöverenskommelsen.
- (16) Beslut (EU) 2019/1754 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av rådets beslut (EU) 2019/1754

Beslut (EU) 2019/1754 ska ändras på följande sätt:

- (1) Artikel 3 ska ersättas med följande:

”De medlemsstater som var parter i Lissabonöverenskommelsen den 26 februari 2020⁶ bemyndigas härmed, med fullständig respekt för unionens exklusiva befogenhet, att jämsides med unionen ratificera eller ansluta sig till Genèveakten, i den strikta utsträckning som denna anslutning är nödvändig för att i unionens intresse bevara den rätt till prioritet som är kopplad till de ursprungsbeteckningar som redan tidigare registrerats av dessa medlemsstater inom ramen för Lissabonöverenskommelsen och för att fullgöra de skyldigheter som föreskrivs i artikel 11 i förordning (EU) 2019/1753.”

- (2) I artikel 4.1 ska första stycket ersättas med följande:

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753 av den 23 oktober 2019 om unionens åtgärder efter anslutningen till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar (EUT L 271, 24.10.2019, s. 1).

⁶ Bulgarien, Tjeckien, Frankrike, Italien, Ungern, Portugal och Slovakien.

”I den särskilda unionen ska unionen och de medlemsstater som har ratificerat eller anslutit sig till Genèveakten i enlighet med artikel 3 i detta beslut företräddas av kommissionen i enlighet med artikel 17.1 i EU-fördraget. Unionen ska ansvara för att säkerställa utövandet av rättigheterna och fullgörandet av skyldigheterna för unionen i enlighet med artikel 3 i detta beslut.”

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft den sjunde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*